

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลและมีข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 8 หมู่บ้าน จำนวน 2,353 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเอง โดยมีคณะกรรมการการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลขุขันธ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งมี

ลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8741

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามจำนวน 331 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการวางแผนพัฒนา ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ มีความต้องการให้เทศบาลแก้ไข ปรับปรุงถนน ทางเท้า และวางระบายน้ำ รองลงมา คือ มีความต้องการให้เทศบาลจัดหาน้ำสะอาดหรือน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการ และมีความต้องการให้เทศบาลส่งเสริมอาชีพ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาล ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการวางแผนพัฒนา และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนเป็นเรื่องสำคัญ เป็นเส้นทาง เป็นแนวทางในการดำเนินงานและการพัฒนาองค์กร จึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาสามปี แผนยุทธศาสตร์ ซึ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอโครงการต่าง ๆ ที่จะบรรจุเข้าในแผนพัฒนาต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติได้จริง ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยเทพมงคล เจริญนิช (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป ประชาชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุม/สัมมนา/อบรม/เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของผู้บริหารเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือตัวแทนภาคประชาชนในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น การเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนาต่าง ๆ หรือการจัดทำโครงการต่าง ๆ ต้องมีประชาชนหรือตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองบัววงควรจะส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยกัชรินทร์ กอบตระกุล (2550 : 48) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเปริด อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
เกาะเปริด อำเภอแหลมงสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ด้านการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการวางแผนพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมโดยภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เช่น
แผนพัฒนาสามปี แผนยุทธศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเข้าร่วมดังกล่าวเป็นประ โยชน์ของ
ประชาชนในการที่จะได้แสดงความคิดเห็นและนำโครงการมาทำประ โยชน์ให้กับชุมชนและ
ประชาชน ได้แสดงความคิด และกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ คือ การจัดทำ
แผนพัฒนาและแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็น
ขั้นตอนของการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการตัดสินใจเลือกโครงการ กิจกรรม
เสนอปัญหา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น การประชุมประชาคมเพื่อกำหนดแนว
ทางการพัฒนา เสนอปัญหาความต้องการวางแผนนโยบายต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้อง
กับงานวิจัยของทวีป คงเทียน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ
การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลปริง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการศึกษา
พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารส่วนตำบลปริง ด้านการมีส่วนร่วมใน
การกำหนดปัญหาและการวางแผน อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ประชาชนมีส่วนร่วม
โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ จึง
ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน หรือกระบวนการในการตรวจสอบ
การดำเนินงานของเทศบาล ซึ่งผลการวิจัย ไม่สอดคล้องกับยังยศ พันธุ์เยี่ยม (2547: บทคัดย่อ) ได้
ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ
จังหวัดชลบุรี ด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อ
การบริหารงานของ อบต. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มี
นโยบายกำหนดแนวทางในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน อบต. เปิดโอกาส
ให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมทำกับ อบต. ผ่านทางเวทีประชาคม เป็นคณะกรรมการในขั้นตอน
การบริหารงานของอบต. เพื่อความโปร่งใสและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ทางด้าน อบต. ก็จะเน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึง
กลุ่มประชาชน รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการเมื่อการปกครองและหลักประชาธิปไตยต่อ
ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของ อบต. เป็นสาเหตุทำให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างจากเทศบาลตำบลหนองบัววง

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ มีความต้องการให้เทศบาลแก้ไข ปรับปรุงถนน ทางเท้า และรางระบายน้ำ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนเห็นว่าถนนเป็นปัจจัยสำคัญในการสัญจรไป – มา และประชาชนที่เป็นเกษตรกรก็มีความจำเป็นในการนำผลผลิตออกสู่ตลาดได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทางเท้าก็มีความสำคัญในการสัญจรที่ปลอดภัยสำหรับการเดินเท้าช่วยลดอุบัติเหตุ ส่วนรางระบายน้ำ ก็มีความจำเป็นในการระบายน้ำทิ้งจากบ้านเรือน และสามารถป้องกันน้ำท่วมขังได้เป็นอย่างดี ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะส่งผลทำให้ประชาชนมีชีวิตที่อยู่ดีมีสุข ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิดา ไสยรส (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชัยวารี อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีความต้องการให้เทศบาลตำบลชัยวารีมีการบริหารจัดการด้านการจัดให้มีการบำรุงทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุม/สัมมนา/อบรม/เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงาน ดังนั้น เทศบาลตำบลหนองบัววง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องรักษาไว้ในส่วนที่ดีอยู่แล้ว และส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งถึงความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม และร่วมดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ เพื่อเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ความสำคัญของตนเองในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น ให้มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปแก้ไขให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น

เป็นการตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกิดจากความต้องการของท้องถิ่น

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมเป็นกรรมการเปิดซองซองบราคา หรือประกวดราคาตามโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้เกี่ยวข้อง ต้องส่งเสริมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบความถูกต้อง โปร่งใสในการทำงาน และควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบในการบริหารงานของเทศบาลตำบลหนองบัววง โดยจัดทำเวทีประชาคม อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนทั้งร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของเทศบาลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาล ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหนองบัววงและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง

2.3 ควรศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อที่จะเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน